

**Metoda podziału kosztów zapewniania
gwarantowania i zapłaty za długoterminowe
prawa przesyłowe**

**zgodnie z art. 61 Rozporządzenia Komisji (UE) 2016/1719 z
dnia 26 września 2016 r.**

4 października 2021 r.

Niniejszy dokument jest tłumaczeniem na język polski dokumentu „*Methodology for sharing costs incurred to ensure firmness and remuneration of long-term transmission rights in accordance with Article 61 of Commission Regulation (EU) 2016/1719 of 26 September 2016*” zatwierdzonego decyzją Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki nr 12/2021.

Dokument jest tłumaczeniem oryginalnego dokumentu na język polski wyłącznie w celach informacyjnych. Charakter wiążący ma oryginalna angielska wersja dokumentu. W razie wątpliwości należy odwołać się do angielskiej wersji językowej dokumentu.

Spis treści

Motywy	4
TYTUŁ 1 Postanowienia ogólne.....	6
Artykuł 1 Przedmiot i zakres stosowania.....	6
Artykuł 2 Definicje i interpretacja	6
TYTUŁ 2 Podział kosztów zapłaty	7
Artykuł 3 Podział kosztów zapłaty za kwalifikowalne LTTR pomiędzy BZB.....	7
Artykuł 4 Podział kosztów zapłaty za kwalifikowalne LTTR pomiędzy OSP na BZB.....	8
TYTUŁ 3 Podział kosztów rekompensaty	8
Artykuł 5 Podział kosztów rekompensaty z tytułu ograniczenia LTTR	8
TYTUŁ 3 Postanowienia końcowe	9
Artykuł 6 Publikacja, wdrożenie i korekta metody FRC	9
Artykuł 7 Język	9

Motywy

- (1) Niniejszy dokument („metoda FRC”) ustanawia metodę podziału kosztów zapewniania gwarantowania i zapłaty za długoterminowe prawa przesyłowe („LTTR”), zgodnie z art. 61 Rozporządzenia Komisji (UE) 2016/1719 ustanawiającego wytyczne dotyczące długoterminowej alokacji zdolności przesyłowych („Rozporządzenie FCA”).
- (2) Metoda FRC uwzględnia i stosuje wymogi określone w art. 74 Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1222 ustanawiającego wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi („Rozporządzenie CACM”).
- (3) Metoda FRC uwzględnia metodę podziału dochodu z ograniczeń przesyłowych zgodnie z Rozporządzeniem CACM („CIDM wynikająca z CACM”), zgodnie z art. 73 Rozporządzenia CACM oraz metodę podziału dochodu z ograniczeń przesyłowych zgodnie z Rozporządzeniem FCA („CIDM wynikająca z FCA”), zgodnie z art. 57 Rozporządzenia FCA. Metoda FRC jest zgodna z zasadami określonymi w CIDM wynikającej z FCA dla podziału dochodu z ograniczeń na granicy obszaru rynkowego („BZB”) poprzez zastosowanie tych samych kluczy podziału. W przypadku, gdy do długoterminowego wyznaczania zdolności przesyłowych według regionu wyznaczania zdolności przesyłowych („CCR”) zastosowane zostanie podejście oparte na przepływach, należy zmienić CIDM wynikającą z FCA i złożyć odpowiedni wniosek do Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („Agencja”) w terminie do zatwierdzenia przez organy regulacyjne zgodnie z art. 4 ust. 12 Rozporządzenia FCA. W celu zapewnienia spójności metody FRC z CIDM wynikającą z FCA, należy zmienić metodę FRC w przypadku wprowadzenia przez CIDM wynikającą z FCA podejścia opartego na przepływach.
- (4) Ponadto metoda FRC uwzględnia ogólne zasady, cele i inne metody określone w Rozporządzeniu FCA. Celem Rozporządzenia FCA jest koordynacja i harmonizacja wyznaczania i alokacji zdolności przesyłowych na rynkach długoterminowych i stawia ono przed OSP wymogi współpracy na poziomie ogólnoeuropejskim, na poziomie CCR i BZB. Ponadto uwzględnia art. 51 Rozporządzenia FCA, który określa zasady ustanawiania europejskiego ujednoliconego regulaminu alokacji („HAR”) z załącznikami regionalnymi lub specyficznymi dla granic oraz art. 49 i 59 Rozporządzenia FCA, które określają zasady ustanawiania, funkcjonowania i podziału kosztów wspólnej platformy alokacji dla alokacji długoterminowych zdolności przesyłowych („SAP”). Rozporządzenie FCA określa również zasady ustalania metody wyznaczania zdolności przesyłowych w oparciu o metodę opartą na przepływach lub metodę skoordynowanych zdolności przesyłowych netto („CNTC”).
- (5) Konieczne jest regionalne zastosowanie podziału kosztów zapewniania gwarantowania i zapłaty za LTTR, ponieważ podział dochodów z ograniczeń zgodnie z CIDM wynikającą z FCA i CIDM wynikającą z CACM obowiązuje na poziomie CCR. Dlatego też podział kosztów zapłaty musi zostać utrzymany na tym samym poziomie geograficznym, jak określono w CIDM wynikającej z CACM. Ponadto należy zapewnić adekwatność przychodów każdego OSP, zgodnie z postanowieniami CIDM wynikającej z CACM. Oznacza to, że w każdym podstawowym okresie handlowym („MTU”) stosowanym do wyznaczania zdolności przesyłowych na rynku dnia następnego, ostateczny dochód z ograniczeń rozdzielany pomiędzy każdego OSP zgodnie z CIDM wynikającą z CACM nie powinien być ujemny.
- (6) Dochód z ograniczeń wynikający z CIDM wynikającą z FCA i CIDM wynikającą z CACM

obejmuje również dochód z ograniczeń wygenerowany przez alokację LTTR. Części takich LTTR podlegają zapłacie (tj. nienominowane fizyczne prawa przesyłowe lub finansowe prawa przesyłowe), a OSP mają obowiązek zapłacenia posiadaczom tych praw zgodnie z art. 35 Rozporządzenia FCA. Tak więc w sytuacji, gdy w CCR zostały wydane LTTR, koszty zapłaty za te LTTR powinny zostać poniesione przez tych samych OSP, którzy otrzymują dochód z ograniczeń przesyłowych w przedziale czasowym na rynku dnia następnego, który jest generowany przez zdolności przesyłowe odpowiadające tym LTTR.

- (7) Zapłata za LTTR wchodzi w zakres niniejszej metody FRC i obejmuje sytuacje, w których zapłata za LTTR przekracza całkowity dochód z ograniczeń przesyłowych wygenerowany w danym MTU przez alokację zdolności przesyłowych na rynku dnia następnego i długoterminową alokację zdolności przesyłowych na poziomie granicy obszaru rynkowego zgodnie z CIDM wynikającą z CACM i CIDM wynikającą z FCA.
- (8) Metoda FRC zasadniczo przyczynia się do osiągnięcia celów art. 3 Rozporządzenia FCA, a zgodnie z art. 4 ust. 8 Rozporządzenia FCA poniżej przedstawiono oczekiwany wpływ proponowanej metody FRC na poszczególne cele Rozporządzenia FCA.
- (9) Ta metoda FRC spełnia cele art. 3 lit. a) Rozporządzenia FCA, ponieważ służy celowi wspierania skutecznego długoterminowego międzyobszarowego obrotu energią elektryczną przy zapewnieniu uczestnikom rynku możliwości długoterminowego zabezpieczenia przed ryzykiem w przesyłach międzyobszarowych, ponieważ określa obiektywne kryteria i rozwiązania w zakresie podziału kosztów, które mają być stosowane przez wszystkich zaangażowanych OSP, tworząc tym samym solidną podstawę dla europejskich zasad podziału kosztów stosowanych na poziomie CCR.
- (10) Ta metoda FRC spełnia cele art. 3 lit. b) Rozporządzenia FCA, tzn. cele optymalizacji wyznaczania i alokacji długoterminowych międzyobszarowych zdolności przesyłowych, ponieważ uwzględnia wyniki metody wyznaczania długoterminowych zdolności przesyłowych wynikających z art. 10 Rozporządzenia FCA i art. 21 Rozporządzenia CACM, które należy uwzględniać przepisy i ograniczenia związane z bezpiecznym działaniem systemu.
- (11) Ta metoda FRC spełnia cele art. 3 lit. c) i 3 lit. e) Rozporządzenia FCA, tzn. cele zapewnienia niedyskryminacyjnego dostępu do długoterminowych międzyobszarowych zdolności przesyłowych oraz uwzględnienia konieczności zapewnienia sprawiedliwej i prawidłowej długoterminowej alokacji zdolności przesyłowych oraz prawidłowego kształtowania cen, ponieważ zapewnia pełną zapłatę i gwarantowanie LTTR zgodnie z wymogami Rozporządzenia FCA. W związku z tym, jest ona w pełni zgodna z HAR.
- (12) Metoda FRC spełnia cele art. 3 lit. d) Rozporządzenia FCA, tj. zapewnia sprawiedliwe i niedyskryminujące traktowanie wszystkich stron, których to dotyczy, ponieważ określa klucze podziału kosztów bazujące na obiektywnych i sprawiedliwych zasadach oraz zapewnia pełną przejrzystość i zaangażowanie OSP, ACER, organów regulacyjnych i uczestników rynku.
- (13) Metoda FRC spełnia cele art. 3 lit. f) Rozporządzenia FCA, ponieważ zapewnia przejrzystość i wiarygodność informacji dotyczących długoterminowej alokacji zdolności przesyłowych, gdyż metoda FRC, wraz z powiązаныmi metodami, będzie publikowana przez OSP.
- (14) Metoda FRC spełnia cele art. 3 lit. g) Rozporządzenia FCA, tj. przyczynia się do

efektywnej, długofalowej eksploatacji i rozwoju systemu przesyłowego energii elektrycznej i sektora energii elektrycznej w Unii, ponieważ utrzymuje i gwarantuje zasady zapłaty i gwarantowania ustanowione w Rozporządzeniu FCA, które ułatwiają zabezpieczenia przed ryzykiem w przesyłach międzyobszarowym niezbędne dla efektywnego funkcjonowania rynku i sygnałów cenowych.

TYTUŁ 1

Postanowienia ogólne

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Zgodnie z art. 61 Rozporządzenia FCA, ta metoda FRC określa podział kosztów poniesionych w celu zapewnienia gwarantowania i zapłaty za kwalifikowalne LTTR na wszystkich BZB, w których przydzielane są LTTR. W celu uniknięcia wątpliwości, metoda FRC nie ma zastosowania w przypadku BZB, na których nie istnieją LTTR, zgodnie z art. 30 Rozporządzenia FCA.
2. W przypadku, gdy podział kosztów uwzględnia aktywa przesyłowe należące do podmiotów prawnych innych niż OSP, strony te należy traktować w sposób przejrzysty i niedyskryminujący. OSP eksploatujący te aktywa zawierają niezbędne umowy zgodne z niniejszą metodą FRC z odpowiednimi właścicielami aktywów przesyłowych, aby uczestniczyć w podziale kosztów poniesionych w celu zapewnienia gwarantowania i zapłaty za LTTR na eksploatowanych aktywach.
3. Jeżeli w celu zapewnienia gwarantowania zdolności przesyłowych alokowanych w formie LTTR stosowane są kosztowne działania zaradcze, zastosowanie mają przepisy art. 74 ust. 1 Rozporządzenia CACM.
4. Koszty niezbilansowania związane z rekompensatą dla uczestników rynku nie występują, gdy LTTR zostały ograniczone przed upływem terminu gwarantowania praw przesyłowych na rynku dnia następnego, a posiadacze ograniczonych LTTR otrzymują rekompensatę zgodnie z art. 53 ust. 2 Rozporządzenia FCA. Zasady podziału rekompensaty kosztów z powodu ograniczenia LTTR opisano w art. 5.

Artykuł 2

Definicje i interpretacja

1. Dla celów metody FRC terminy zastosowane w niniejszym dokumencie mają znaczenie zgodne z definicjami zawartymi w art. 2 Rozporządzenia FCA, art. 2 Rozporządzenia CACM, art. 2 HAR, art. 2 SAP, art. 2 Rozporządzenia (UE) 2019/943 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej oraz art. 2 Dyrektywy (UE) 2019/944 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej.
2. Ponadto w niniejszej metodzie FRC poniższe terminy otrzymują następujące znaczenie:
 - (a) „kwalifikowalne LTTR” oznaczają albo nienominowane fizyczne prawa przesyłowe, albo finansowe prawa przesyłowe; oraz
 - (b) „granica obszaru rynkowego” lub „BZB” oznacza jedno lub kilka połączeń międzysystemowych między dwoma obszarami rynkowymi mających bezpośrednie połączenie sieciowe (niezależnie od tego, czy połączenie międzysystemowe stanowi

własność OSP czy innego podmiotu prawnego)

3. W niniejszej metodzie FRC, o ile z kontekstu nie wynika inaczej:
- liczba pojedyncza obejmuje również liczbę mnogą i odwrotnie, chyba że wyraźnie zaznaczono inaczej;
 - spis treści i nagłówki wstawiane są wyłącznie dla wygody i nie mają one wpływu na interpretację niniejszej metody FRC; oraz
 - wszystkie odniesienia do ustawodawstwa, rozporządzeń, dyrektyw, zarządzeń, instrumentów, kodeksów i wszelkich innych aktów prawnych powinny uwzględniać wszelkie modyfikacje, przedłużenie lub ponowne wprowadzenie w życie danego dokumentu.

TYTUŁ 2

Podział kosztów zapłaty

Artykuł 3

Podział kosztów zapłaty za kwalifikowalne LTTR pomiędzy BZB

- Koszty zapłaty za kwalifikowalne LTTR na danej BZB i MTU są wypłacane przez odpowiednie(go) OSP na danej BZB posiadaczom LTTR w przypadku, gdy różnica cen jest dodatnia w kierunku LTTR, zgodnie z art. 35 Rozporządzenia FCA i HAR. Koszty zapłaty za kwalifikowalne LTTR pokrywane są w czterech kolejnych etapach określonych w poniższych ust. 2 do 5.
- Na pierwszym etapie koszty zapłaty za kwalifikowalne LTTR na danej BZB i MTU pokrywane są z dochodu z ograniczeń przesyłowych na rynku dnia następnego¹ przypisanego do tej BZB i MTU. Jeżeli po tym etapie wynikowy dochód z ograniczeń przesyłowych na rynku dnia następnego na danej BZB i MTU pozostaje dodatni, wtedy stanowi on „pozostały dochód” dla celów ust. 3).
- Na drugim etapie koszty zapłaty za kwalifikowalne LTTR na danej BZB i MTU, które nie zostały pokryte dochodem z ograniczeń przesyłowych na rynku dnia następnego zgodnie z ust. 2, pokrywane są w następujący sposób:
 - W CCR, które do wyznaczania zdolności przesyłowych na rynku dnia następnego stosują metodę opartą na przepływach, koszty zapłaty na danej BZB i MTU, które nie zostały pokryte dochodem z ograniczeń przesyłowych na rynku dnia następnego zgodnie z ust. 2, pokrywane są przez wszystkie BZB w danym CCR z wykorzystaniem pozostałego dochodu i proporcjonalnie do pozostałego dochodu na tych BZB. Jeżeli koszty, które mają zostać podzielone w ten sposób, przekraczają całkowity pozostały dochód na wszystkich BZB w CCR, to te dzielone koszty na danej BZB i MTU zostaną proporcjonalnie zmniejszone, aby dostosować je do całkowitego pozostałego dochodu na wszystkich BZB w CCR.
 - W CCR, które do wyznaczania zdolności przesyłowych na rynku dnia następnego stosują metodę opartą na skoordynowanych zdolnościach przesyłowych netto, koszty zapłaty na współzależnej BZB i MTU, które nie zostały pokryte dochodem z ograniczeń przesyłowych na rynku dnia następnego zgodnie z ust. 2, pokrywane są przez wszystkie współzależne BZB w danym CCR z wykorzystaniem pozostałego dochodu i proporcjonalnie do pozostałego dochodu na tych współzależnych BZB.

¹ Włącznie z przychodami wynikającymi z procedur rezerwowych na rynku dnia następnego.

Jeżeli koszty, które mają zostać podzielone w ten sposób, przekraczają całkowity pozostały dochód na wszystkich współzależnych BZB w CCR, to te dzielone koszty na danej współzależnej BZB i MTU zostaną proporcjonalnie zmniejszone, aby dostosować je do całkowitego pozostałego dochodu na wszystkich współzależnych BZB w CCR. Lista współzależnych BZB i OSP (lub podmiotów powiązanych) tych BZB dla każdego CCR stosującego do wyznaczania zdolności przesyłowych na rynku dnia następnego metodę opartą na skoordynowanych zdolnościach przesyłowych netto publikowana jest we wspólnym dokumencie przez ENTSO-E na jej stronie internetowej dla celów informacyjnych. Dokument ten podlega aktualizacji i publikacji niezwłocznie po wystąpieniu zmian. Każda publikacja zostanie ogłoszona w biuletynie ENTSO-E oraz na stronie internetowej SAP.

Na tym etapie BZB, które nie wydają LTTR, nie są uwzględniane przy podziale kosztów zapłaty.

4. Na trzecim etapie koszty zapłaty za kwalifikowalne LTTR na danej BZB i MTU, które nie zostały pokryte zgodnie z ust. 2 i 3, pokrywane są długoterminowymi dochodami z ograniczeń przesyłowych generowanymi na tej BZB i MTU.
5. Na czwartym etapie koszty zapłaty za kwalifikowalne LTTR na danej BZB i MTU, które nie zostały pokryte zgodnie z ust. 2 do 4, pokrywane są wszelkimi innymi dochodami z ograniczeń przesyłowych (np. z innych MTU, przedziału czasowego dnia bieżącego itp.) przydzielonymi OSP na danej BZB oraz ewentualnie wszelkimi innymi środkami finansowymi OSP odpowiedzialnego za daną BZB, zgodnie z art. 4.
6. W przypadku, gdy proces jednolitego łączenia rynków dnia następnego nie może przynieść rezultatów, tzn. uruchomione zostają procedury rezerwowe, zatwierdzone zgodnie z art. 44 Rozporządzenia CACM, drugi etap określony w powyższym ust. 3 nie ma zastosowania do odłączonych BZB.

Artykuł 4

Podział kosztów zapłaty za kwalifikowalne LTTR pomiędzy OSP na BZB

Koszty zapłaty za LTTR wynikające z art. 3 przypisane do danej BZB dzielone są pomiędzy OSP na tej BZB zgodnie z kluczami podziału zdefiniowanymi w CIDM wynikającej z FCA dla tej BZB.

TYTUŁ 3

Podział kosztów rekompensaty

Artykuł 5

Podział kosztów rekompensaty z tytułu ograniczenia LTTR

1. W przypadku, gdy ograniczenie LTTR następuje w celu zapewnienia, że eksploatacja pozostaje w granicach bezpieczeństwa eksploatacyjnego przed upływem terminu gwarancji dla rynku dnia następnego, koszty rekompensaty wynikające z zastosowania tego ograniczenia dzielone są na poziomie BZB według tego samego klucza podziału, jak określono w art. 4, chyba że zaangażowane strony, o których mowa w art. 1 ust. 2, dokonały szczegółowych uzgodnień dotyczących podziału kosztów.

2. W przypadku, gdy ograniczenie LTTR nastąpi z powodu siły wyższej lub sytuacji awaryjnej po upływie terminu gwarancji dla rynku dnia następnego, koszty rekompensaty wynikające z zastosowania tego ograniczenia zostaną podzielone zgodnie z przepisami art. 72 Rozporządzenia CACM.
3. Koszty rekompensaty wynikające z ograniczenia LTTR mogą podlegać limitowi stosowanemu do rekompensat na konkretnej BZB, zgodnie z odpowiednimi załącznikami do HAR dla LTTR.

TYTUŁ 3

Postanowienia końcowe

Artykuł 6

Publikacja, wdrożenie i korekta metody FRC

1. OSP publikują metodę FRC bez zbędnej zwłoki po podjęciu decyzji przez ACER, zgodnie z art. 4 ust. 6 Rozporządzenia FCA oraz z art. 4 ust. 6 Rozporządzenia FCA i art. 5 Rozporządzenia (UE) 2019/942 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki.
2. OSP każdego CCR wdrażają metodę FRC w dniu wdrożenia metody wyznaczania długoterminowych zdolności przesyłowych w ramach swojego odpowiedniego CCR zgodnie z art. 10 Rozporządzenia FCA i CIDM wynikającą z FCA.
3. Niniejsza metoda FRC zostanie skorygowana i zmieniona w przypadku zmiany CIDM wynikającej z FCA, jeżeli jest to konieczne dla zachowania spójności zgodnie z art. 61 ust. 3 Rozporządzenia FCA. W szczególności, gdy wszyscy OSP składają Agencji propozycję zmiany CIDM wynikającej z FCA w celu wprowadzenia podejścia opartego na przepływach, OSP składają Agencji również propozycję obejmującą całą metodę FRC i zapewniającą spójność metody FRC ze zmienioną CIDM wynikającą z FCA.

Artykuł 7

Język

Językiem odniesienia dla niniejszej metody FRC jest język angielski. W celu uniknięcia wątpliwości, w razie konieczności przetłumaczenia niniejszej metody FRC przez OSP na języki narodowe, w przypadku niezgodności między wersją angielską opublikowaną przez OSP zgodnie z art. 4 ust. 13 Rozporządzenia FCA a jakąkolwiek wersją w innym języku, właściwi OSP, zgodnie z ustawodawstwem krajowym, zobowiązani są dostarczyć odpowiednim krajowym organom regulacyjnym zaktualizowane tłumaczenie metody FRC.